

## **Schriftelijke reactie Partij voor de Dieren op de Nota Dierenwelzijn**

De fractie van de Partij voor de Dieren is heel positief over het feit dat er gehoor is gegeven aan onze oproep voor het opstellen van een nota Dierenwelzijn. Het is heel goed dat de wetenschap van pijn en emotie-ervaring bij mede-diersoorten wordt erkend. Deze nota staat ter opiniërende bespreking op de agenda. Onze fractie maakt graag van deze gelegenheid gebruik om zowel in de commissie als schriftelijk op dit stuk te reageren met een aantal voorstellen voor aanvulling van dit document.

Dieren hebben een intrinsieke waarde. Zij kennen gevoelens zoals angst en blijdschap en voelen pijn. Zij trekken zich terug als ze pijn hebben en proberen te ontsnappen als ze een doodsb bedreiging ervaren.

- Waterschap Aa en Maas erkent de intrinsieke waarde van dieren en de daaruit volgende plicht om zorgvuldig met dieren om te gaan.
- Uitgangspunt is alleen ingrijpen indien noodzakelijk. Bijvoorbeeld als het gaat om veiligheid.

De belangen van (wilde)dieren mogen niet over het hoofd worden gezien bij plannen die gemaakt worden. Bijvoorbeeld bij evacuaties bij watersnood staat niet in de plannen wat er met de dieren moet worden aangevangen.

- Bij alle keuzes die gemaakt worden, wordt dierenwelzijn daarom meegenomen. Dierenwelzijn wordt een standaard onderdeel van adviesnota's.

Een waterschap is geen expert op het gebied van het welzijn van dieren. Dieren zijn wel in het waterschapsgebied dus we ontkomen er niet aan dat activiteiten invloed hebben op dieren die er leven. Ook door (onder)aannemers, bijvoorbeeld bij drukkbe grazing.

- Betrek daarom bij planvorming een expert, zoals een eco loog of dierenwelzijnsorganisatie. En vraag bij keuzes die dierenwelzijn schaden aan experts of er alternatieve oplossingen zijn.
- Er worden bindende afspraken met uitvoerders gemaakt over het opvolgen hiervan. Experts controleren hierop.

Het waterschap heeft een voorbeeldfunctie. De manier waarop er gecommuniceerd wordt heeft invloed op hoe er aangekeken wordt tegen dieren. Door woorden als 'plaagsoorten' in plaats van 'conflictsituaties met dieren', wordt al een negatieve toon gezet. Een ander voorbeeld is het maken van onderscheid tussen uitheemse plant- en diersoorten in het jaarverslag.

- Laat dieren daarom in hun waarde, ook in taalgebruik.

Overige punten van aandacht:

- In het hoofdstuk ‘dieren hebben gevoelens’ wordt een graduatie in complexiteit tussen dieren besproken, dit kan worden aangevuld met het voorzorgsprincipe voor diersoorten met minder complexiteit.
- Voorbeelden van conflictsituaties met dieren kunnen worden uitgebreid, bijvoorbeeld met dierproeven en de inzet van maaisel voor insectenteelt.
- Bij het hanteren van de regels van Visserij Nederland wordt ongerief, zoals pijn en stress en dood van vissen, niet volledig voorkomen. Een terughoudende opstelling van het Waterschap bij het faciliteren van hengelen draagt daarmee bij aan dierenwelzijn.
- Daarnaast wordt vissenwelzijn verbeterd door hengelen niet toe op momenten waarbij vissen al met andere stressfactoren te maken hebben. Hengelen wordt niet toegestaan een x periode na maaien en baggeren, bij temperaturen boven x graden, lage waterstanden en in het geval van vervuiling door riooloverstorten.
- Dierenwelzijn wordt meegenomen bij het opstellen van het inkoop- en aanbestedingsbeleid. Bijvoorbeeld naar voorbeeld van de aanbevelingen van het proefschrift<sup>1</sup> van Monique Janssens.
- Dierenwelzijn bij evenementen op water, zoals broedende vogels op de oever. Rekening houden met dierenwelzijn bij vergunningverlening. Vergunningsaanvraag bij evenementen eerder verplicht stellen zodat dierenwelzijn beter kan worden geborgd.
- Het stuk kan worden aangevuld met een toelichting op evaluatie en verbetering van dierenwelzijn binnen een lerende organisatie.

---

<sup>11</sup> <https://repub.eur.nl/pub/131122/animal-business-thesis-Monique-Janssens-eur-def.pdf>